

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Lozinci regale pentru Biserică

Tot mai des și tot mai desvăluit își manifestă M. S. Regele concepția înaltă ce-o are despre misiunea Bisericii ortodoxe în țara noastră și tot mai insistent își arată voința de-a fi un călduros ocrotitor al ei și un asiduu animator al activității pastorale a slujitorilor ei. M. Sa Regele, dându-și seama despre marele rol ce-l are Biserica în viața unui popor și a unui stat, înțelege, ca și vechii domnitori din țările ortodoxe, să se intereseze de aproape de mersul vieții bisericești, să participe la tot ce interesează conducerea și îndrumarea Bisericii. M. Sa Regele nu vrea să fie un Domnitor laic într'un stat laic. Grijă ce-o arată, ca Suveran al statului, Bisericii ortodoxe, arată că în concepția M. Sale, ființa și destinul statului român e nedeslipit legat cu al Bisericii ortodoxe. Rege ortodox al unui stat ortodox, așa se consideră M. Sa, și aceasta este realitatea.

Cu ocazia investirii I. P. S. Sale Nicodim ca mitropolit al Moldovei, M. Sa a exprimat din nou, în forme și lozinci strălucitoare de înțelepciune, rolul Bisericii ortodoxe și al slujitorilor ei în timpurile noastre, precum și legăturile ei cu statul, cu poporul și cu Regele nostru:

«Biserica astăzi trebuie să reînceapă să-și trăiască adevăratul ei rol și acest rol nu poate să și-l îndeplinească decât prin energia și înțeleapta îndrumare a conducătorilor ei.

Viața astăzi nu mai e contemplativă ca în vremea marilor ierarhi premergători ai I. P. S. Sale; astăzi se trădește intens, se trădește repede, agitat; biserica trebuie și ea să urmeze cu vremea, ea nu mai poate fi numai contemplativă, ea trebuie să devie vie, să se afirme cu putere în fața nevoilor vieții moderne».

Cei mai mulți slujitori ai Bisericii simt azi trebuința să folosească și alte mijloace și ocazii de propovăduire, decât slujba simplă. Simt că trebuie să ducă cuvântul dumnezeesc în toate locurile unde sunt reținute azi, aproape tiranic, sufletele ome-nești: în case, fabrici, în syndicate, pe străzi. Slujitorii altarului văd, afară de câțiva înapoiți cu sau fără voie, că e necesară organizarea atât pentru propovăduire, cât și, mai ales, pentru ajutorarea oamenilor la nevoie. M. S. Regele vine acum să confirme și să dea forță nouă acestor silințe ale Bisericii, arătând cu hotărâre că acesta e drumul misionarismului actual. Cu o pătrunzătoare înțelegere a spiritului vremii, care și-a înnoit în toate ramurile de activitate metodele, M. S. Regele a constatat că și în păstoria sufletelor e necesară o împropășire a metodelor, potrivit cu tot felul de-a gândi și de-a lucra al omului de azi. Sforțările omului contemporan pe teren agricol, pentru a scoate tot mai multe roade dintr'un pământ cât de puțin promitător, pot fi un puternic

îndemn pentru slujitorii altarului să facă la fel în lucrarea sufletelor.

«Mai mult ca oricând parabola Mântuitorului despre semănătorul este actuală, dar nu trebuie să ne speriem de pământul neroditor; ca și în agricultură, trebuie să ne pregătim ogorul ca să încolțească cât mai roditor lanul. I. P. S. Ta și ceilalți ierarhi sunteți semănători, tot restul clerului sunt plugarii și muncitorii pământului, cari vă pregătesc ogoarele».

Impresionante cuvinte are M. Sa când, vorbind de pericolele ce ne pasc credința din parcaiele unor credințe străine, cere tuturor să se înroleze în lupta pentru apărarea și întărirea ei, în frunte cu M. Sa. Căci ortodoxia și românismul sunt două forțe indispensabile pentru propășirea țării.

«Se aud multe plângeri că alte credințe ne copleșesc. Aceste plângeri trebuie să devie serios îndemn pentru păstrarea Bisericii noastre. Toți acei cari îi aparținem trebuie să ne dăm mâna, să muncim cu putere la reîntărirea și ridicarea credinței noastre ortodoxe române. În trecut așa de strânse au fost legate aceste noțiuni, patrie și credință, încât ele fac parte integrantă din efortul spre progres al României».

Îi suntem profund recunoscători M. Sale Regelui pentru această hotărâtă proclamare a necesității vitale pentru poporul nostru, de-a fi sprijinită credința acestui neam de toți fiii lui, prin urmare, în primul rând de conducătorii statului nostru. Rămâne ca guvernele țării să țină seama de voința regală, sprijinind eforturile pastorale ale Bisericii ortodoxe și apărând-o de loviturile neloiale ale sectelor și confesiunilor străine.

În legătură cu aceasta M. S. Regele nu uită să sublinieze importanța factorului mirenesc în apărarea și înrirea Bisericii:

«Datoria aceasta incumbă mai ales conducătorilor și credincioșilor Bisericii. Colaborarea strânsă și desăvârșită între aceste două elemente componente ale ei este mijlocul prin care se va atinge acest scop».

Colaborarea clerului cu mirenii este un bun care prin Legea bisericească s'a transmis din Biserica Ardealului întregii Biserici ortodoxe române. M. S. Regele arată în ce spirit trebuie să aibă loc această colaborare și ce roade binefăcătoare se pot aștepta dela ea. Această colaborare încă este unul din acele mijloace pastorale noi, prin cari slujitorii Bisericii au ocazia să iasă din izolare și contemplativitate și să propovăduiască pe Hristos la atâtea ocazii. Mirenii sunt «un component» al Bisericii și ca atare trebuie să-i interesăm la opera de întărire a Bisericii.

Binevenit este și îndemnul categoric al M. Sale ca slujitorii altarului să nu se mai lase deviați dela misiunea lor duhovnicească, de politică cu

tot cortegiul ei de interese materiale și egoiste. Va trebui ierarhia bisericească să se îngrijească ca acest îndemn regal să aibă urmări reale. Căci e o evidență ce nu mai poate fi pusă în discuție că prin politică preotul își slăbește activitatea misionară și eficacitatea ei. Dintre preoții cari fac politică nu cred să se fi distins vreunul cu adevărat în creșterea sufletelor în credință. Desigur sunt interese de ordin material în fiecare paro-

hie. Dar ele vor trebui satisfăcute pe alte căi decât în dauna păstoririi sufletelor. O anumită «politică» în sens de diplomație, în acest scop, rămâne în sarcina centrelor eparhiale.

Mulțumim M. Sale Regelui pentru grija ce-o poartă Bisericii neamului. Slujitorii altarului se vor sili să urmeze înțeleptele sfaturi și îndemnuri ale M. Sale, iar gândul că M. Sa veghează cu iubire asupra lor le va da putere și mai multă. D. S.

Fundațiunea Gojdu și „Acordul cu Vaticanul”

— Votul obștesc al Ardealului —

Delegația fruntașilor ardeleni care, condusă de cele mai cu vază personalități ale vieții publice românești, s'a prezentat recent dlui prim-ministru Gh. Tătărescu, a cerut două lucruri:

Repatrierea Fundațiunii Em. Gojdu și

Desfacerea „Acordului cu Vaticanul”.

Demersul fruntașilor noștri s'a desfășurat pe temeiul votului obștesc al Ardealului românesc.

Peste o jumătate de milion de iscălituri, în cea mai mare parte dela capi de familii ortodoxe, se rostesc împotriva Acordului amintit și-l osândesc, ca pe un act dăunător și primejdios țării și neamului nostru.

Memoriul, înaintat prim-ministrului țării, cu privire la Fundația Gojdu și Acordul cu Vaticanul, este semnat de dl profesor universitar Sextil Pușcariu, președintele Frăției Ortodoxe Române.

Cu raport la repatrierea fundațiunii Gojdu, reținute pe nedrept la Budapesta, memoriul insistă ca soluțiunea să fie dată neîntârziat, cu atât mai mult, cu cât, după informațiunile din urmă, și din partea maghiară există bunăvoința de a lichida acest litigiu.

În problema Statusului romano-catolic ardelean, memoriul constată următoarele:

«S'a săvârșit greșala de a se încheia în 1932 cu privire la la Statusul catolic un acord cu Vaticanul prin care Statului catolic i s'a dat sub astă denumire recunoașterea legală pe care vechea Ungarie i-a refuzat-o consecvent, iar bunurile administrate de el în mod temporar, din încredințarea Statului, au fost date exclusiv catolicismului unguresc.

Dar conștiința publică românească a refuzat, în mod consecvent, ratificarea acestui atentat la adresa Statului român. Astfel ministerul de instrucție și culte, ministerul de agricultură, ministerul sănătății publice, universitatea din Cluj, — toate interesate în chestiunea bunurilor deținute de Statul catolic, — precum și justiția țării, printr'o serie întreagă de sentințe executorii și printr'o cercetare

penală de proporții neobișnuite, s'a opus și continuă să se opună în mod categoric Acordului cu Vaticanul. Chestiunea se găsește, de aproape doi ani de zile, în fața înaltei Curți de casație, unde cinci procese între Statul român și Statul catolic așteaptă, conexacte, să fie desbătute. Desbaterea așteptată n'a avut încă loc nici până în ziua de azi, — ea s'a amânat de 6 ori una după alta».

Conștiința publică românească, în fața acestei situații, cere în mod hotărât autorităților superioare de stat să-și facă fără șovăire datoria.

Menținerea și întărirea «statulusului» în statul român, ocrotindu-l prin acorduri nefaste, este cu desăvârșire contrară intereselor românești, și în același timp bine venit și cu însuflețire salutat în tabăra iredentiștilor revizionisti.

În modul cel mai documentat, memoriul arată că:

1. Problema Statului catolic nu este problemă catolică, — ci o problemă de Stat.

2. Că ea nu este o problemă de politică externă, — ci de politică internă.

3. Guvernului român — singur — îi revine dreptul și datoria de a rezolvi problema Statului catolic în conformitate cu interesele de Stat.

În interesul dreptății și al liniștei țării, cei 560 mii de cetățeni ortodocși ai Transilvaniei cer cu toată hotărârea luarea de măsuri în consecvență, în special:

Onor. guvern să declare nul Acordul cu Vaticanul, atribuind imobilele deținute de acesta, organelor în drept să le poseadă, adică Universității din Cluj, Statului român și Eparhiei romano-catolice de Alba-Iulia, și să dea curs urmăririi penale împotriva vinovaților; — să prezinte chestiunea Statului catolic, respectiv a Acordului cu Vaticanul, dimpreună cu întreg materialul istoric și juridic parlamentului, care sântem siguri că va refuza ratificarea; — să lase ca înalta Curte de casație, suprema instanță judecătorească a țării, să-și spună cuvântul său atât cu privire la Statul catolic, cât și la Acordul cu Vaticanul.

Biserica noastră ortodoxă, vă face declarația solemnă că nu va odihni până ce nu va vedea realizarea acestor îndreptățite deziderate ale ei.

Inscăunarea I. P. Sf. Mitropolit Nicodem al Moldovei

În mijlocul unor mari și rare festivități s'a făcut la Iași, în ziua de Duminecă, 3 Februar 1935, urcarea noului mitropolit Nicodem Munteanu, în scaunul de Dumnezeu păzitei Mitropolii a Moldovei și Sucevei.

I. P. S. Sa a sosit dimineața la Iași, însoțit de înalții oaspeți: I. P. S. Patriarh Miron, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și dl ministru al cultelor, Al. Lapedatu.

În catedrala mitropoliei a urmat serviciul religios, săvârșit de 3 episcopi, 12 preoți și 8 diaconi. I. P. S. Mitropolit Nicolae a rostit Simbolul Credinței. După terminarea serviciului divin, dl ministru Al. Lapedatu citește decretul regal de numire, ear P. S. Arhiepiscop Veniamin Pocitan dă citire gramatei prin care P. S. Nicodem, stareț al mănăstirii Neamțu, este investit cu demnitatea de mitropolit al Moldovei și Sucevei.

În sfântul lăcaș s'au rostit, după aceea, cuvântările, ținute de: I. P. S. Patriarh Miron, dl ministru Al. Lapedatu, și I. P. S. Mitropolit Nicolae; — tuturor le răspunde sărbătoritul mitropolit, I. P. S. Nicodem.

I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae al Ardealului, dăruind sărbătoritului cartea Noul Testament dela 1648, a spus, în reasumat, următoarele:

Inalt Prea Sfințite, prea venerabile și în Domnul prea iubite frate,

In Predoslovie la această sfântă și dumnezească Scriptură a Noului Testament, tipărită în anul 1648 în cetatea Bălgăradului din Ardeal, mitropolitul Simeon Stefan a așezat aceste memorabile cuvinte:

«Noi drept aceia ne-am silit, de încât am putut, să izvodim așa cum să înțeleagă toți; iară să (dacă) nu vor înțeleage toți, nu-i de vina noastră, cei de vina celuiia ce-au răsfirât Rumânii printr'alte țări, de ș'au mestecat cuvintele cu alte limbi, de nu grăesc toți într'un chip».

Dând astfel grai luminat principiului unității de limbă a întregului nostru popor, păstorul duhovnicesc al Românilor ardeleni dinainte de aceasta cu aproape trei sute de ani a însoțit cu un lung și adânc oftat dureroasă constatare, că Românii sunt răsfirați prin atâtea țări și limba lor e amestecată cu limbile atâtor neamuri. Par'că ar fi voit să spună: ce bine-ar fi dacă am locui toți într'o țară!

Dar pe lângă toată împrăștierea în care a trăit poporul românesc atâtea amar de vreme, dragostea de frate a fost mai puternică decât nedreptele graniți despărțitoare și a găsit totdeauna mijlocul ca să ducă lumina și cuvântul de încurajare acolo unde primejdia era mai mare. Astfel măritul voevod Ștefan cel Mare a așezat altarul mântuirii și scaunul episcopiei dela Vad; Petru Rareș a ocrotit și sporit ctitoriile. Mitropolitul Varlaam a combătut calvineștile învățături, împrăștiind slova românească în toate părțile Ardealului, și dela scaunul mitropoliei Moldovei și din sfintele ei mănăstiri ni-a sosit în toată bună vremea lumină și întărire și frație românească.

Culmile Carpaților n'au fost nici când prea înalte și trecătorile lor n'au putut fi atât de păzite ca să nu le străbată smeriții călugări aducând în desagii lor hrana sufletească pe care, ca pe o sfântă împărțășanie, o împărțeau dela frate la frate. Așa am putut rezista în decursul îndelungatei și apăsătoare noastre asupriri, până ce a sosit ceasul cel mare al desrobirii.

Aducători aminte de toate aceste faceri de bine cari s'au revăr-

sat cu îmbeșugare asupra noastră, am venit să tălmăcesc astăzi, înaintea gloriosului scaun al mitropoliei Moldovei, simțemintele de mulțumită și recunoștință a întregului cler și popor din mitropolia Ardealului. Am venit totodată ca să luăm parte, din tot sufletul, și noi la bucuria mare a fraților noștri moldoveni cari își primesc astăzi pe bunul și înțeleptul păstor sufletească pe care l-au dorit pe scaunul mitropoliei Moldovei. Și n'aș putea să subliniez într'un chip mai semnificativ marea noastră bucurie decât prezentând Inalt Prea Sfinției Voastre, ca unui învățat tălmăcitor al dumnezeieștilor Scripturi, acest venerabil monument literar al unității noastre de limbă, de credință și de suflet românesc. Cuvântul Domnului, precum a fost în trecut așa trebuie să fie astăzi și să rămână în

viitor, temelie nebiruită pe care să se clădească edificiul mare și statornic al vieții și culturii neamului nostru românesc. Rog pe bunul Dumnezeu să hărăzească I. P. S. Voastre viață îndelungată ca să puteți răspândi harul și adevărul care prin Hristos ni s'a dat în sufletul iubitelui nostru popor, spre binele lui, spre întărirea patriei române și spre slava sfintei noastre biserici drept măritoare!

Mitropolitul Nicolae înmânează mitropolitului Nicodem prețiosul dar, îmbrățișându-l și sărutându-l.

Cartea poartă următoarea închinare:

«Dăruit-am această dumnezească scriptură a Noului Testament, tipărită la Bălgărad în Ardeal, la anul 1648, Inalt Prea Sfinției Sale D. D. NICODEM, învățatului tălmăcitor al cuvântului Domnului, cu prilejul înscăunării I. P. S. Sale ca arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei, în ziua de 3 Februar 1935.

NICOLAE, arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș».

La palatul mitropolitan a urmat apoi o mare recepție.

Catehizația ca mijlocul cel mai eficace al păstoririi sufletelor

Păstoria sufletelor, cu privire la viața religioasă, se poate face de preot, sub diferite forme și cu diferite mijloace. Preotul păstorește sufletele, în cadrul vieții de familie, într'o formă anumită și cu mijloace anumite. În viața socială, sub altă formă și cu alte mijloace. În viața individuală iară deosebit. Tot așa, preotul păstorește sufletele deosebit și după etate, temperament, ocupațiune (profesiune), situație socială, etc. Ba chiar după ținuturi, localități și după alte împrejurări. Preotul trebuie să știe deci, ce forme și ce mijloace să întrebuințeze pentru acțiunea lui pastorală să fie reală și vie spre scopul nostru ideal suprem.

Deci, din aceste considerații — precum și din altele nenumărate — problema pastoral-religioasă este angrenată într'o mulțime de cerinți pe cari preotul — sub un aspru imperativ moral — e dator să le cultive și să le trăiască în sufletul său.

Dar cu toate acestea, oricum ar fi pregătit preotul în acțiunea sa pastorală, dacă el neglijează elementul infantil, păstoria sa e lipsită de o bază și deci poate fi puțin durabilă. Mai ales în epoci de decădere morală, preotul trebuie să-și dea întregul său tribut duhovnicesc pentru a feri pe copii de a crește în atmosfera stricată a imoralității degenerate sub ideile subversive ale modernismului, ale emancipării, ale feminismului, ale libertinismului, etc. etc.

Pentru acest scop însă, preotul n'are nevoie, numai decât, de metode și de mijloace măiestrite, pentru a face pedagogie religioasă; ci într'o atitudine de tot simplă și cu un suflet plin de credință și de evlavie să urce catedrala și, așa, să povestească copiilor întregul adevăr dumnezeesc.

Prin aceasta nu vreau să se înțeleagă, că aș fi contrar al oricărui sistem pedagogic; ci religia fiind — prin excelență — viață, fiind un elan vital ce tinde a fi permanent deasupra contingentelor, ea cere dela pedagog viață, cere puterea elanului moral, iar aceasta n'o poate da decât un suflet desbrăcat de metode și de artificii, un suflet plin de evlavie și puternic în credința religioasă.

În această stare catehetul singur își creiază metode și mijloace prin puterea duhovnicescă ce o are în sufletul său.

Deci, catehizația — din acest punct de vedere — nu e o problemă, ci ea devine problemă acolo unde preotul n'o face, n'o activează.

Sunt azi (și vor mai fi încă un sir de ani) mulți dintre preoți cari lipsiți de conștiința adevăratei păstoriri a sufletelor, lasă catehizația în mâna învățătorilor, sau a sorții, nu din alte motive, ci (poate?) din simpla inconștiență. Unii ca aceștia consideră catehizația ca ceva dispensabil în păstoria lor; ceeace tocmai acest fapt constituie punctul inițial al catehizației ca problemă.

Dupăce tu ca preot — prin darul sfintei Taine a preoției — ai botezat pe copil, adevărat l'ai făcut părtaș (mădular) al Bisericii lui Hristos, de ce-l abandonezi tocmai atunci când el te reclamă mai mult ca părinte duhovnicesc? În seama cui lași creșterea sufletului lui? În seama părinților sau a învățătorului? Dar dacă și aceștia — la timpul lor — au fost lipsiți de catehizație? Cum vor putea ei da catehizația? Din cărți? Dar am spus, că religia — prin excelență, adevărat în ființa ei — e viață, deci ea nu se poate învăța din cărți numai; ci ea trebuie să fie „dar din dar“, suflet din suflet, viață din viață. Iată deci, că nimic și nimeni nu poate înlocui pe catihet, pe preotul adevărat.

Dacă azi unii preoți se plâng, că tinerii ce se căsătoresc nu mai vin să ceară sfânta Taină a cununiei; că divorțurile sunt în plină ascensiune; că desfrăul și alte imoralități s'au așezat asupra satului ca ceața răcoroasă a toamnei, — apoi în cea mai mare parte se datoresc lipsei de catehizație la timpul său.

Prin catehizație preotul nu numai că își crește pe viitorii cetățeni ai parohiei sale, ci totodată prin copiii dela școală poate păstori întreaga viață a enoriașilor săi. De pe catedrală catehetul poate descifra (din gura sinceră a elevilor săi) moralitatea familiei; poate influența moral asupra vieții familiare, — copilul fiindu-i un mijloc excelent misionar. De pe catedrală preotul poate să-și formeze pe micii misionari contra sectarismului, contra modernismului și contra oricărui curent distructiv al vieții morale omenești. De pe catedrală preotul poate iniția opera economică-gospodărească a satului; opera cultural-socială; opera de igienă, de caritate etc.

E de nebanuit câtă autoritate, câtă putere și câtă iubire își poate câștiga preotul-catihet asupra enoriașilor săi!

Lipsa de catehizație însă, ne duce la dezastru.

Mai zilele trecute citeam următoarea veste tristă:

O anchetă la școlile secundare (de băieți și fete) din Chișinău Basarabiei, a scos la iveală, că un număr considerabil de elevi și eleve sunt contaminați de boli sexuale; că clientela unor medici este formată exclusiv din elevi și eleve din școlile secundare; că s'au găsit case de întâlnire unde acești copii precoci își satisfăceau erotismul lor trupest. Lucruri, de cari, numai auzindu-le te îngrozești. Apoi, nu de mult am citit (și știm par'că cu toții), cum același element al societății omenești de azi (copii din liceu, din București, Iași, și din alte părți ale țării au comis crime, au pregătit atentate, au conspirat în acțiuni anarhice, etc.

De unde acestea? Se va spune: din negrija părinților. Dar aceasta? Se va afla de sigur, un răspuns. Însă, adevărata cauză este lipsa de viață morală. Viața morală însă vine numai din religiozitate; iar aceea-

sta, numai prin catehizație și păstoria duhovnicescă.

Când copiii sunt lipsiți de ideea unui Bun suprem, unui ideal nobil, ei își făuresc singuri idealuri, fiecare în felul său, sau unii dela alții. E drept, că prinții astorfel de copii nu sunt fericiti de idealurile copiilor lor, dar nici ei nu le pot da idealul cel adevărat al vieții, deoarece ei înșiși l-au abandonat.

Când scriu acestea, mă gândesc mai ales la părinții din orașe unde viața „modernă“ a cutropit viața ideală a familiei. Dar tot atât mă gândesc și la autorii de legi din zilele noastre, cari, în viața de stat, nu văd decât preocupări pur sociale politico-economice. Latuea religio-morală au abandonat-o, sau cel mult, — din când în când, după împrejurări — îi îmbie câte o promisiune.

În astfel de împrejurări nu ne rămâne altceva decât ca (de-pe-acum, pentru viitor, deocamdată — la orașe — chiar și fără sprijinul material al statului) să intrăm cu toții, cu adevărat, în apostolat.

Nu e suficient ca legile să ne oblige a catehiza, nu e suficient ca să încredințăm (unli) misiunea noastră altora; ci să facem din catedrală un al doilea altar pentru fericirea celor ce în urma noastră au să ducă mai departe truda, isbânda și idealul nostru.

Orăștie, Ianuar 1935.

Pr. Iosif Vințan

Protestantismul în corn de capră

Se împlinesc 400 de ani de când reformatorul Luther a dat în traducere germană vechiul Testament. Evenimentul e sărbătorit cu mult entuziasm mai ales în Germania protestantă. Se scot albumuri comemorative, se îmbracă reviste în haină de Duminecă, se țin congrese jubilare, expoziții oferind ochilor variatele tipuri biblice perindate în albia celor 400 de ani. Bucuria e justificată. Luther a dat confesiunii sale o traducere credincioasă și cu înțeles, iar următorii n'au făcut decât să reînnoiască potrivit vremii ceeace a făcut bun primul traducător. Alături de ecoul ce se ridică în atmosfera sfântă a bucuriei, se se înalță nouri negri ai unei concepții singularizate, că, ce ne mai trebuie vechiul Testament? Dat fiind că problema înlăturării vechiului Testament s'a pus, s'au căutat și mijloacele practice pentru realizarea ei. Astfel în Nr. 1 din publicația periodică „Der Weg der Kirche“ se vorbește la pag. 28 despre două căi. Întâia posibilitate ar consta în a declara vechiul Testament de necanonic, a pune adevărat vechiul Testament alături de înțelepciunea lui Solomon, Sirah, Iudit, Tobit, I II, III Macabei și celelalte pe cari sfinții Părinți le recunosc ca lectură folositoare și edificatoare. Altă cale la care au recurs, este mult mai radicală. Se cere pur și simplu înlăturarea vechiului Testament din Biblie, predică și învățământ. Această ușuratică nestabilitate în materie teologică se datorește concepției eronate a protestanților cu privire la sfânta Scriptură. Tagăduitori a tot ce este supranatural unli raționaliști au slujit mult, pentru ca sfințenia sfintei Scripturi să se profaneze în inimile credincioșilor. Astfel nu e de mirat că s'a pus problema înlăturării Vechiului Testament și că s'au căutat chiar și căile practice pentru rezolvarea ei. Problema aceasta nu s'ar putea pune în biserica ortodoxă. Biserica dreptcredincioasă, ca mandatară a întemeietorului ei, a fixat un catalog în care sunt înscrise toate cărțile inspirate, catalogul acesta e cunoscut sub numele de „canon“, iar cărțile cuprinse în el sunt canonice sau sfinte. Aceste cărți cuprind în sine doctrina relevantă ca regulă și normă pentru credință și viață. Ele sunt proprietatea bisericii. Biserica singură, protejată de-o înțelepciune supramenească, are dreptul și îndatorirea de-a regula aceste norme de credință. În vătutea cărui drept ar veni acum un oarecare să rețușeze o hotărâre luată cu autoritatea de sfințenie a Bisericii. A declara cărțile Vechiului Testament necanonice e ușor, dar concluzia n'are nici o valoare. Cărțile nu-și pierd prin aceasta caracterul lor. Ceeace pentru Hristos și apostoli este sfânt, nu poate fi profan pentru noi. Înlăturând vechiul Testament din colecția cărților sfinte, religia creștină rămâne suspendată în aer perzându-și legătura cu Dumnezeu creator ale cărui opere le cunoaștem din revelația veche. Cu atât mai puțin este posibilă înlăturarea Vechiului Testament din învățământ. Creștinismul este atât de legat de Vechiul Testament, încât păcătuim față de creștinism în general dar mai ales față de sufletul copiilor. Tocmai prin marile figuri ale Vechiului Testament se poate scoate la iveală principiul pedagogiei creștine, că oamenii trebuie să asculte mai mult de Dumnezeu decât de oameni. Dacă unii preoți au început a evita

în predicile lor chestiuni în expunerea căroră simt greutate, o atare predică este de mai multeori ilegală: înlăturarea Vechiului Testament din predică fiind imposibilă. Noul Testament se sprijinește pe vechiul, care și pentru cultul bisericii a devenit o carte inevitabilă. Psalmii b. o. se bucură de atâta dragoste în biserica creștină, încât într'un fel oarecare ei au lăsat Noul Testament pe planul al 2-lea. Dacă Vechiul Testament și-ar putea pierde autoritatea de „Cuvântul lui Dumnezeu”, atunci fără îndoială că și Noul Testament ar înceta de a mai fi carte sfântă, căci vechea vorbă creștinească: Novum Testamentum în vetere latet, Vetus in Novo patet, se potrivește de minune tocmai aici. Tradiția reprezentată prin scrisul sfinților Părinți, cei mai profunzi înțelegători ai Vechiului Testament va trebui dată și ea uitării. De vreme ce Vechiul Testament nu mai are ce căuta în învățământ și în genere în viața bisericii, elanul religios al înaintașilor noștri rămâne și el o eroare spirituală condamnată.

Iată pricina pentru care, întocmai cum nu putem zice: cu ce să înlocuim sufletul, astfel nu se poate pune întrebarea: Ce putem în locul Vechiului Testament?

Prof. Dr. N. Neaga

In memoria profesorului defunct Victor Lazar

de prof. Constantin Criștiu

Cred că e bine și frumos, să fim recunoscători și pe cale publicistică, să ne aducem aminte de scumpul nostru coleg antecesor din era veche, dela cari multe am putut învăța noi cesti din era nouă.

În numele profesorilor din județul Sibiu și din întreaga țară, în numele acelor din cari te-ai ridicat, printr-o voință și putere pilduitoare, în numele acelor martiri ai neamului românesc, — de lângă sicriul tău rece și mut, de lângă groapa ta, care ar fi putut să te mai aștepte, viu să-mi îndeplinesc un greu și trist mandat, pentru a-ți rosti cuvântul de adio, cuvânt de tainică despărțire, cuvânt de recunoștință și sinceră admirație, vin eu colegul și prietenul tău de idei și convingeri, ca în numele acelor martiri și soli ai gândirii românești, din rândul cărora te-ai ridicat, în numele acelor cari te-au admirat, iar tu i-ai iubit, în numele acelor pe cari tu i-ai dorit să fie: solidari, uniți în cugete și în simțiri și dărzi în lupta cu întunerecul, — la a cărui limpezire tu ai muncit și ai ostenit cu graiul și cu peana atât de mult și din greu.

Neuitate coleg și prieten, știu că toată știința și energia risipită din belșug pe toate cărările umbletului tău, în urcșul ierarhiilor urcate, în îndeplinirea datoriilor ce ți s-au încredințat în tot locul,

ai purtat busola dascălului român subjugat. Nu știu câți dintre dascăli ți se vor fi putut coborâ în adâncul sufletului tău, — eu m'am coborât, eu m'am adâncit în afunzimea judecării ce te frământă și ți-am descoperit nobila ta intenție, prin care doriai să vezi murind neștiința, ignoranța, nedreptatea, umilirea, neadevărul, ipocrizia, demagogia și toate aspectele cari fac omul urât. Îndrănesc să mărturisesc, că ai purtat, — peste tot locul pe unde ai umblat, chiar și ca directorul școlii comerciale superioare românești din Salonic-Macedonia, — cu multă resignare busola dascălului român prigonit și umilit.

Nu știu dintre câți te-au cunoscut, s'au putut adânci în străfundul sufletului tău? Da! Dascălimea și profesorimea ardeleană română s'au coborât și s'au adâncit în afunzimea gândurilor tale, desceperind în felul tău de a trăi, o înțelegere reală a aspirațiunilor tale, cari să închege aspirațiunile națiunii tale, pe care ai servit-o cu vârf și îndesat.

Învățătorimea care te-a stimat și iubit, învățătorimea pe care n'ai uitat-o în ultima clipă a vieții tale, învățătorimea pe care ai pregătit-o ca profesor la școala normală din Cluj, depune lacrimile sale sincere și prinosul de recunoștință, pe mormântul celui care a fost: Victor Lazar: învățător, profesor, scriitor, publicist, conferențiar și martir național, — celui carele din comuna Jina a copilăriei sale și până 'n Salonicul-Macedoniei și carele ca bibliotecar al Academiei Române și eșit din temnițele ungurești pentru sentimentele sale românești, cutreerând țara românească dealungul și dealatului, a fost și a rămas dascăl.

Și pare mi-se să nu exagerez, când afirm că taica Victor Lazar, — a fost un al doilea „Gheorghe Lazar”, carele din tot sufletul său a iubit neamul românesc și ar fi dorit să-i mai servească și să-i mai facă bune și prețioase servicii.

Dacă ai fi avut puterea, precum ți-a fost dragostea și râvna de mare, ai fi pus-o întreagă în slujba temeliei acestei țări, din ignoranța căreia mulți și-au zidit palate. Mă fac deci interpretul mulțimei de popor și intelectualii ce te-au citit și depun pe mormântul tău floarea recunoștinței a întregii dascălăime românești.

De încheiere găsesc de foarte nimerit să folosesc citatul din poezia scumpului nostru poet Octavian Goga: «Pe cine'n gropi părinte azi? Pe un om de omenie!»

Dormi în pace suflet blând și nobil!

Sibiu, 1 Februarie 1935.

Probleme, fapte, comentarii

Sfințire de troiță-monument. — În continuarea inaugurării troițelor-monument, — ridicate în ținutul Zarandului cu ocazia comemorării revoluției lui Horea, Cloșca și Crișan, de acum 150 de ani, — Duminecă în 27 Ianuar 1935 s'a făcut sfințirea troiței din parohia Vălișoara, jud. Hunedoara, localitate însemnată, prin luptele și izbânzile dobândite de răsculații din 1848, împotriva nobilimii maghiare din acele timpuri.

Deși toată ziua a plouat, numărul participanților, din localitate și jur, a trecut peste 500 persoane. Comitetul executiv, a fost reprezentat prin dnii C. Ciocan dir. lic. „A. Iancu” din Brad, prof. C. Rusu, ing. N. Minovici, iar din partea armatei dl sublocot. N. Drăghici. Serviciul divin a fost oficiat de parohul locului, pâr. Popa Alexă și de către dir. C. Ciocan. După terminarea sfintei liturghii, participanții au pornit în procesiune spre mijlocul satului, unde a fost așezată troița și unde s'a făcut sfințirea apei, precum și parastasul pentru eroii revoluțiilor din 1784 și 1848, cum și pentru cei din marele război al întregirii țării. Restul programului s'a desfășurat la școala primară din loc, unde dl prof. C. Rusu a vorbit poporului despre evenimentele care au determinat ridicarea acestei troițe-monument. Au urmat apoi declamări și cântece patriotice, executate de elevii școlaelor primare din Vălișoara și D. Mare.

Din partea parohiei a vorbit pâr. Popa Alexă, arătând, prin cuvinte alese că ținutul Zarandului se mândrește cu eroii pe cari i-a dat din sânul său; ear cele zece troițe-monument din acest ținut vor rămânea mărturie neșterse, în fața generațiilor de azi și mâne despre faptele vitejești ale străbunilor și părinților lor.

Terminând mulțumește onoratului comitet, pentru frumoasa operă înfăptuită. Dl dir. C. Ciocan, secretarul comitetului central, a făcut amănunțită dare de seamă asupra felului cum s'a pornit această inițiativă de către corpul profesoral al liceului nostru din Brad și de alți intelectuali; la urmă predă troița în grija autorităților locale. După ce frații „ostași” din parohia Vălișoara și jur au intonat frumoasa cântare: „Lăudați-L, că e mare Dumnezeu”, serbarea a luat sfârșit. Un asistent

Din activitatea unui cerc pastoral. — Dintr'un raport ce-l primim dela cercul pastoral Budila, protopopiatul Sf. Gheorghe, constatăm vioaia activitate ce-o desfășoară preoții membri ai acestui cerc în frunte cu președintele lui, pâr. Iordan Curcubătă.

Astfel între 11 Noemvrie 1934 și 27 Ianuar 1935 cercul și-a ținut pe rând adunările în parohiile Dobârlău, Băcel, Marcoș, Teliu și Budila cu slujbe în sobor, cu predici potrivite, cu șezători religioase pentru popor și cu ședințe intime ale preoților. La toate adunările colaborează școala primară, prin învățătorii și elevii ei, și asociațiunile: „Oastea Domnului”, soc. „Sf. Gheorghe”, „Reuniunea de femei”. La adunarea din Budila, din 27 Ian. cor., a participat și „Astra” dela Brașov prin delegații ei. Cu acea ocazie, după ce pâr. I. Curcubătă a conferențiat poporul despre rugăciunea „Tatăl Nostru”, dl inspector Dr. Popa dela „Astra” Brașov a vorbit despre „revizionism”, iar dl Dr. Suciu-Sibianu despre câteva reguli igienice.

În cele mai multe părți preoțimea noastră în unire cu ceilalți factori culturali desfășoară o intensivă acțiune religioasă și culturală. Dumnezeu să ne învrednicească să vedem cât mai curând roadele acestei activități.

Creștinismul și francmasoneria. Ce este francmasoneria pentru popoarele creștine? Mijloacele bisericii creștine de-a o combate. Tip. „Artistică”, Pitești. F. a. Broșură de 49 p. Prețul?

Efectele dezastruoase ale acestei societăți secrete internaționale, de factură jidovească, le putem constata și în păturile sociale din țara noastră. Problema este astfel vrednică să fie ținută la ordinea zilei, lucrându-se tot mai conștient împotriva asociației anticreștine și anti-naționale a masoneriei.

Broșura ce ni se prezintă din editura Sf. Episcopii Argeș, este un raport al referentului cultural Gh. Popescu, întocmit pe temeiul conferințelor preoțimii din județul Argeș, ținute în toamna anului 1933.

Raportul descrie în cuvinte lămurite organizarea și scopurile urmărite de francmasonerie, ale cărei rezultate în România sânt: secularizarea averilor bi-

* FOIȘOARA *

Comemorarea lui Nicolae Cristea

[2] de prot. Emilian Cioran
președintele Reuniunii

Porunci zădarnice, căci și după anul 1848 a dăinuit această stare, ba aproape până în ziua de astăzi. Căci dacă la 1811 e starea aceasta, nu a fost mai bună nici mai târziu. La anul 1860, ni se amintește cazul lui Moise Albu din Apoldul român, care numai după grozave stăruințe, cu petițiuni și apelațiuni până la locotenenta regească din Sibiu, de abia a primit dreptul de a-și practica meseria de pantofar în Sibiu.

Aceste stări justifică până la evidență, că și sub acest raport de ce suntem mai în urmă față de alții. Sunt deci un întreg complex de împrejurări cari au dăinuit sute de ani. Dar astăzi, nu se cere oare o luptă dărză cu altă formă pentru afirmarea elementului românesc în industriile străine? Nu suntem de atâtea ori «străini în țara lui»? Robiți de ideia statului țărănesc, accentuând marele procent de agricultori, cu cari se pare că dăm faliment, nu se lasă pe planul ultim protecțiunea clasei de

mijloc și peste tot meseriile și industria națională?

Starea aceasta de lucruri și împrejurări e generală la orașe, în special în provinciile alpine.

Neavând posibilitatea de-a învăța meserii, nu am avut nici clasa de mijloc, ne lipsea și ne lipsește încă în mare măsură: zala, care se încopcieze lanțul social.

Mai este o împrejurare pe care vreau să o amintesc. Deși spuneam că românul din fire e mesteșugar, totuși a avut și are și astăzi în parte ideea fixă, că meseria aparține Romilor, că ar fi degradantă față de ocupațiunea țăranelui agricultor. Deci, erau două mari piedeci, una externă care venea de sus și alta internă, care venea de jos.

Cam aceasta este icoana, foarte sumară a împrejurărilor, a meseriilor și starea meseriașului român până către anii 1870. Astăzi nu mai putem trăi în ideile și împrejurările trecutului, ar însemna să rămânem toată viața și în noile împrejurări de viață, tributarii, iobagii meseriașilor și industriilor streine.

Tinărul N. Cristea, n. la 14/26 Oct. 1834 în Ocna-Sibiului din părinți agricultori studiind la școala secundară din Sibiu, apoi teologia și academia de drept de aici, cunosător al stărilor amintite, cu mare-i suflet plin de dragoste pentru înaintarea neamului său, studiind în Germania, în Lipsca, unde a fost trimis ca bursier de

mitropolitul Șaguna, a văzut ce clasă puternică e burghezia acolo, cunoscând atât de bine situația sub acest raport chiar în acest oraș, unde a trăit, constatând greul imens prin lipsa clasei de mijloc la poporul român, înăpoiindu-se dela studii acasă, a comunicat marelui mitropolit Andrei gândul său, de-a închege, de-a organiza într-o societate pe puținii meseriași români, patroni și calfe ca să nu rămână izolați într'un mediu străin; să nu-și piardă naționalitatea; să fie ajutamați în meseria lor și să-și câștige și cultura socială necesară în mediu atât de favorizat în care trăiau și se desvoltau cei cari dețineau privilegiile și puterea. Mitropolitul Șaguna s'a bucurat, i-a dat indemn să înființeze această societate de închegeare, promițând tot sprijinul său moral și material, punând la dispoziția meseriașilor o sală în seminarul Andreian și primind să fie patronul acestei reuniuni.

„Viața chiar și cea politică — zicea N. Cristea — fără clasa de mijloc se prezintă sterilă”. Din experiențele și cunoștințele ce le avea, știa, că viața unui popor pulsează mai puternic, dacă prisosul de puteri, deci pătura agricultorilor, trece în terenul industriei și, de aci preparat, în rezortul clasei de mijloc — ajunge, cu puteri independente și sănătoase în clasa superioară a societății românești.

N. Cristea a început să canalizeze, să popularizeze această idee în diferite

articole în Telegraful Româ, în urmă a cercetat meseriași români din Sibiu, a vorbit cu fiecare în particular și le-a deschis perspectiva de-a înființa o reuniune a meseriașilor români.

În chipul acesta a pus piatra de temelie închegării clasei de mijloc, ca să le întregască cultura; să le cimenteze solidaritatea; să-i înfrățească în lupta de emancipare și concurență în marea străinilor cu cu alt trecut și alte posibilități de desvoltare.

Conferință publică. Comemorarea lui Alexandru Odobescu, [1834—1895], — împlinindu-se anul trecut o sută de ani dela nașterea sa, ear în anul acesta 40 de ani dela moartea sa, — a făcut-o, în cadrul unor interesante expuneri, profesorul din localitate, dl Al. Dima, prin o conferință ținută Duminecă în șirul apreciatelor prelegeri din sala prefecturii județene. În numeroase scrieri, Odobescu a știut să mănească o admirabilă limbă, — proza română a ajuns neîntrecută în operele lui. Forma lor estetică poate să trezească viu interes și în cercurile iubitorilor de literatură de astăzi. Conferențiarul a făcut lucru nimerit îndreptând atențiunea auditorului asupra cărților, multe pline de farmec, rămase pe urma unui scriitor înzestrat cu cele mai frumoase calități.

sericești în 1864, umilirea clerului, ateismul aproape oficial, înmulțirea sectelor, o democrație anticreștină, incurajarea avortului etc.

Între măsurile de luat împotriva francmasoneriei, cea dintâi și cea mai prielnică fărăi ar fi desființarea logilor masonice, după exemplul dat de Italia și Germania.

În al doilea rând se pot înșira alte bune măsuri, care însă n'au decât să pregătească pe cea dintâi: desființarea vrăjmașului criminal.

Privire generală asupra monahismului creștin, după diferiți autori, de Arhim. Efrem Enăscu, exarhul sfințelor mănăstiri și schituri din Oltenia. În folosul operilor de binefacere. Partea I. 1933. Tip. „Cozia”. [Un vol. de 223 p.]. Preț: 50 Lei. — Partea II, 1934. Tip. „Episcopul Vartolomei”, Râmnicu-Vâlci. [Un volum de 236 p.]. Preț 50 Lei.

I. P. Cuvioșia Sa Arhimandritul Efrem Enăscu, după mulți ani petrecuți în viața călugărească, iar mai în urmă ca stareț și exarh, a constatat că neajunsurile de care sufer monahii și mănăstirile noastre, se datoresc mai ales neînțelegerii în de ajuns a monahismului și a rostului său în biserică. Cartea sa vine, prin urmare, ca o contribuție la timp pentru înlăturarea acestor neajunsuri, punând „într-o mai clară lumină adevăratul monahism, așa cum a fost înțeles și trăit în decursul veacurilor”.

Partea I începe cu originea monahismului și, continuând cu răspândirea lui în orient și occident, arată starea actuală a monahismului în bisericele ortodoxe, și sfârșește cu tabloul de mănăstiri și schituri românești din trecut și de astăzi, și cu foloasele monahismului creștin.

Partea a II se ocupă de legile și regulile după care se conduce monahismul creștin, ear drept introducere se amintesc câteva noțiuni despre *conștiință*, chemată să facă uz constant de aceste legi.

Atât „frații întru Domnul” cărora li se prezintă mai întâi lucrarea de față, cât și toți cei ce se interesează de monahism, — care se caracterizează și ca o năzuință către desăvârșire, — vor găsi în cărțile părintelui Arhimandrit și Exarh prețioase lămuriri și îndrumări de mare folos.

Indrumarea tineretului către Hristos, conferință ținută de docentul universitar, Pr. Mihail Bulacu, la congresul preoților misionari dela Chișinău din 1 Noembrie 1933, organizat de secția culturală a Arhiepiscopiei din Chișinău. București, Tip. Cernica, 1934. Broșură de 42 p. Preț 25 Lei.

Publicația Părintelui Mihail Bulacu este închinată: *Tinerimii creștine ortodoxe române, comoara scumpă a bisericii noastre strămoșești*.

Deslegarea problemei de educație, cum se desfășoară din această frumoasă conferință, va avea o restrângere și asupra ortodoxismului militant, ale cărui succese atârnă în cea mai mare parte dela felul în care se va forma sufletește tinerimea noastră, organizându-o prin biserică, și pregătindu-o pentru o deplină hotărâre la viața cu Hristos și prin Hristos.

Izvorul educației integrale ni-l dă numai creștinismul, — experimentările altor sisteme de educație nimeresc în gol. Se cere însă neapărat o reorganizare a învățământului religios în școală. Care sânt principiile fundamentale în această reorganizare, se arată, cu mai multeilde, în paginile broșurii recente a preotului docent universitar.

Dintre propunerile sale, merită să fie în deosebi amintită: creierea unui institut central de editură creștină, care prin publicațiile sale ieftine, multe și bune, ar îndruma cetitorii către Hristos. Aici ne trebuie, de sine înțeles, concursuri și premii de cărți religioase bine

scrise, care ne lipsesc în mare grad spre paguba creșterii morale creștine a tineretului lipsit de asemenea lectură. Problema înființării unei astfel de institut privește atât ministerul instrucțiunii, cât și forurile bisericești ortodoxe române.

S. Mehedinți: Apropiere de Isus prin Biserica noastră prin alegerea educatorilor, București 1935, p. 46, Lei 20.

Eminentul profesor și pedagog dela universitatea din București, cunoscut și apreciat din diferite lucrări privitoare la creșterea tineretului, dl Simeon Mehedinți, a publicat în această broșură două interesante și instructive conferințe ținute, una la universitatea „Radio”, iar alta la fundația „Dalles” sub patronajul Consiliului central bisericesc.

În fața dureroasei constatări că lumea românească, de mai bine de vreo douăzeci de ani încoace, se găsește într-o situație morală bolnăvicioasă, distinsul educator își pune problema: cum s'ar putea găsi o temelie mai sigură pentru reedificarea creștinismului în țara noastră? Cum s'ar putea produce o înviore a vieții morale și cum am putea merge pe urmele Mântuitorului?

Pentru ca această stare bolnăvicioasă de spirit, care tinde la desăgărea morală a poporului nostru, să ia sfârșit, ca și pentru a ne apropia mai mult de Domnul Isus Hristos, conferințiarul găsește numai două soluții posibile:

În primul rând o apropiere de Isus se poate face prin maică noastră Biserica strămoșească. Umila noastră Biserică, căreia noi îi datorăm adânc respect și fiască supunere, ne poate ajuta pe noi în acest scop, tocmai fiindcă are o calitate foarte aleasă: este o biserică a sufletului.

Într'al doilea rând, problema înălțării neamului nostru s'ar putea realiza cu altă pregătire și altă alegere a educatorilor tineretului. Alegerea celor mai puțini și buni, cărora să li se dea o creștere cât mai îngrijită, deprinzându-i a cugeta, vorbi și vieții într'un duh cu totul nou. [Fr. W. Foerster: Hristos și viața omenească, în românește de N. Colan.] Apoi prin așezarea la posturile de conducere a acelor oameni, cari pot fi în ramura lor de activitate modele de viață morală pentru alții.

Socotința unora de a ne îndrepta scăderile morale prin multe cărți, fie acelea chiar și bisericești, autorul o consideră pe deplin greșită. Moșii și strămoșii noștri n'au fost cărturari, dar pentru acea „este cunoscută aplecare lor către cele sufletești, râvna lor religioasă, cât și tăria credinței lor într-o viață dincolo de moarte”.

Un italian contra voinții unui popor

Cine se ridică, furtunos și necuviincios, împotriva celor 560 mii iscălituri, când ele cer desfacerea „Acordului cu Vaticanul”, este foaia dlui prof. Iosif Frollo din București, „Farul Nou”, unit cu „Dacia Creștină” [răposată la Iași], și având protectoare pe „Sf. Bernadeta”...

Cu tot patronajul sfintei, afișate în fruntea foii, Farul Nou cu Dacia Creștină bat rău câmpii, când în numărul mai nou (din 3 Februar) nu se rușinează să scrie, că iscăliturile celor 560 de mii nu urmăresc decât un scop „bănesc și politic”. — ear semnarii nici n'au citit textul acordului cu Vaticanul, — spune organul dlui Frollo.

Nu e vorba însă nici de bani, nici de politică, — ceea ce s'a dovedit cu vârf și îndesat în publicațiile apărute până acum, ca și în hofărările date de foruri judecătorești.

Ear dacă se reproșează necitirea textului din menționatul acord, lucrul privește chiar pe Farul Nou, care nu știe (sau nu vrea să știe) că Art. VI al

Acordului spune că: „dispozițiile cuprinse în prezentul acord vor fi aplicate [cel puțin la unele fonduri], afară numai dacă instanțele judecătorești, nu vor decide în alt fel, în mod definitiv, sau dacă un aranjament ulterior, de altă natură, nu ar fi intervenit”.

Va să zică, neratificatul acord admite, în unele cazuri, „instanțele judecătorești”, sau alte „aranjamente”.

Dar lucrul principal, pe care îl combat semnarii ortodocși este faptul, că acordul vrea să institue Dieceza romano-catolică de Alba-Iulia ca posesoră și administratoare a bunurilor administrate de „Status Romano-Catholicus Transylvaniensis”, — fără ca acest „Status” să fi fost vreodată adevăratul lor proprietar, — [care era statul].

Scriptorii români și neromâni au lămurit deplin faptul.

Acordul nu desființează „Statusul”, cum spune Frollo, — ci îi modfică puțin numele și-i acordă drepturi ce nu i se cuvin. El trebuie în consecință anulat.

INFORMAȚIUNI

† Constantin Bacalbașa, o podoabă a ziaristicii noastre, nestor al presei române, a încetat din viață în București, Marți dimineața, în 5 l. c. la vârstă de 79 ani. Serisul său zilnic, până în ultimele momente, a stat totdeauna în slujba neamului, apărându-i cu viguros talent interesele naționale și publice. Și-a început activitatea de ziarist la vârsta de 23 ani în [1873] cu primul său articol scris în ziarul *Telegraphul de București*. A trecut apoi la *Românul*, la *Epoca* și la alte ziare, care în urma articolelor scrise de Constantin Bacalbașa împotriva politicii de aspirare a românilor ardeleni, erau oprite să intre în Ungaria. S'a distins și ca membru de seamă al camerei deputaților. A publicat cartea interesantă *Bucureștii de altă dată* ș. a. Cu gazetarul Bacalbașa dispărea un om de mare caracter, un bun român și creștin, apărător sincer și convins al tradițiilor și bunelor moravuri. Vesnică să-i fie pomenirea!

Licențiat în teologie. Părintele Simeon Radu, profesor la școala normală I. G. Duca (Cristur) jud. Odorhei, a luat licența în teologie, cu distincție, la Facultatea din Cernăuți, tratând subiectul dogmatic: „Sfânta Taină a Pocăinței”.

Pensionare. Directorul Constantin Popp, dela centrala băncii „Albina”, Sibiu, a fost trecut, la cererea proprie, cu ziua de 1 Ianuarie 1935, în statul funcționarilor în pensie. Dl director Popp a activat în cadrele institutului „Albina” 45 de ani și anume, 3 ani ca practicant, de 1 Octombrie 1892 ca funcționar definitiv și dela Iunie 1920 ca director executiv.

† Paraschiva Candidinescu, văduvă preoteasă în Mihăleni, protopopiatul Mediașului, după o văduvie de 29 ani, împărțită cu sfintele taine, a răposat în Domnul, în ziua de 1 Februar 1935, în vârstă de 77 de ani. Depăsă de o numeroasă familie și de credincioșii din parohie, a fost înmormântată, în 3 Februar, în cimitirul din loc. Dumnezeu să-i primească sufletul între dreptii Săi!

† Teodor Marcu, bătrânul dascăl confesional și cantorul parohiei Tău, protopopiatul Mercurii, a răposat în al 83-lea an al vieții, în noaptea de 31 Ianuar 1935. Născut în comuna Tău, din familie preotească, s'a dedicat de tinăr dascăliei, pe care a profesat-o cu dragoste și credință neștrămutată în: Tău, Proșteni, Păuca, Panc, Tâmpa, Păucea, iar după întronarea regimului român la școala de stat din Beșinău. „Dascălul peregrin”, cum e supranumit, a muncit 50 ani; glasul său melodios a răsunat mulți ani dela strana bisericii protoparinților și părinților săi, până când gripa l-a răpus pe vecie. Slujba înmormântării s'a făcut în 2 Februar de preoții: Ioachim Marcu parohul locului, capelanul Aurel Străuț și Miron Munteanu din Colibi, în asistența elevilor școlii primare pe cari mult i-a iubit, învățători, a întregului popor și a delegaților comunelor vecine unde funcționase. Dumnezeu să-l răsplătească! — Pr. A. S.

† Ioan Bota, învățător pensionar în Cetea, jud. Alba, sânguinos muncitor pe tărâmul folk-lorului, s'a stâns din viață în 4 Februar 1935, în vârstă de 80 de ani și a fost înmormântat, în 6 Februar, în satul său, pentru care s'a trudit să-i fie cât mai de folos, luminându-l cu bune învățături. Odihească cu dreptii!

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 10 Februar 1935, va predica părintele rector N. Colan.

„Frăția Ortodoxă Română” — Sibiu organizează Duminecă, 10 Februar 1935, ora 11^{1/2} a. m., în sala prefecturii județene o conferință ținută de dl profesor I. D. Ștefănescu despre Biserica noastră în viața neamului românesc. — Intrarea liberă.

Dela primăria municipiului Sibiu. — Tinerii dispensați ca susținători de familie, din clasa anului 1932, 1933, 1934 și 1935, se vor prezenta la primăria municipiului Sibiu cu certificatul de dispensă, spre a li se face viza pentru menținerea dispensei. Tinerilor, cari nu se vor prezenta până la 20 Februar 1935, li se va anula dispensa și urmează a fi încorporați.

— Tinerii născuți în anul 1914, pe teritoriul altor județe, cari domiciliază în orașul Sibiu și nu sânt înscrși pe tabelele de recensământ ale acestui oraș, se pot prezenta la primăria orașului Sibiu, ușa Nr. 21, în zilele de 18—21 Februar 1935, pentru a li se întocmească tabelele de recrutare. Tinerii vor aduce cu sine, actul de naștere dela primăria unde sunt născuți și 2 fotografii.

Știri din bisericele ortodoxe

Viața religioasă în Rusia sovietică. În Rusia se ivește un creștinism nou, o biserică nouă. Acum merg la biserică nu numai bătrânii, ci și mulți tineri. În deosebi s'a întărit creștinismul printre tineret acum cu sfârșitul planului cincinal care a arătat că idealurile materialiste nu valorează nimic. Acum oamenii cred adânc, tare, ca maritrii. Iar păstorii lor deasemenea, sunt alfel ca înainte. Preotul acum e de obicei cerșetor, trăiește din milostenie. E desculț și așa zicând desbrăcat. Și e pericol să i se acorde sălaș peste noapte. Preoții au devenit sfinți. Ei merg la bolnavi acasă, și la copii să-i boteze, dar așa ca să nu-i vadă nimeni, să nu producă vre-un necaz celor pe cari îi vizitează. Există o viață bisericească și la suprafață, dar mai puțină. Ea s'a coborât în subterane, în catacombe. Preoții tineri arată un zel deosebit.

Nr. 62—1935 Prot.

(1) 1—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia vacantă de cl. I Aninoasa, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat, conf. coalei B.
2. Locuință completă, cu avantajii la luminat și încălzit.

3. Stola pentru serviciile de: Cuminicare a bolnavilor la locuință, botez, cununie și înmormântare este răscumpărată cu o sumă fixă lunară, conform hotărârii consiliului parohial din 31 Iulie 1934, pentru angajații societății miniere „Petroșani”; pentru ceilalți credincioși stola este cea obișnuită în parohiile tracului Jiu.

Concurenții își vor înainta cererile, însoțite de actele prevăzute de lege, regulamentul și ordinațiunile în vigoare, în termenul indicat, oficiului protopopes ortodox român Jiu, Petroșani, jud. Hunedoara, și după ce vor esopera binecuvântare de candidare dela P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, cu prealabila aprobare a protopopului, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare în parohie pentru a sluji, cânta, predica și a face cunoștință cu enoriașii.

Oficiul protopopes ortodox român Jiu în înțelegere cu consiliul parohial.

Petroșani, 28 Ianuar 1935.

Ion Duma
protopop.